ननु त्वज्जीवनाभावनिश्चयप्रमाणोपलंभं विना कथं रामेण देहस्त्यक्तइत्यतः पक्षांतरमाह ॥ अथवेति ॥ धर्मकामस्य हिभार्ययार्थः ॥ अयं तु न तथा तदेवाह धीमतः आ त्मानात्मविवेकवतः अतएव परमात्मनः परमात्मब्रह्मात्मना स्थितस्य जीवन्मुक्तस्य तस्य मया नार्थः ॥ अनेन वैराग्यादप्रवृत्तिरितिसूचितं॥३८॥सर्वदा जीवन्मुक्तेनांगी कारएवनकृतःस्यात्॥ तादृशेन कृतेंगीकारेत्वेवंविधस्त्यागोऽनुचितइत्यतोदूरवासात् ॥ स्नेहनाशेनाप्रवृत्तिरित्याह ॥ दृश्यमानइति॥सौहृदं प्रीतिः नास्त्यदृश्यतः ममादृश्यत्वा त् मयि तन्नास्तिनष्टमित्यर्थः ॥ अयमपि पक्षो संगतः ईदृशगुणवता कृतप्रीतेर्नाशनायोगादित्याह ॥ नाशयंतीति ॥ कृतघ्नाएव प्रपन्नजनस्नेहमसन्निकर्षान्नाशयंति नैवंरा मोऽकृतघ्नत्वात्स्वस्य प्रकृतित्वेन प्राकृतप्रपंचभोक्तृत्वेन च तस्याकृतघ्नतौचित्यं वनवासादौसंगदानाच्च॥३९॥ अतः पक्षांतरं किंवेति॥मयि तदुपेक्षाहेतवः केचनागुणादोषाः

अथवानहितस्यार्थोधर्मकामस्यधीमतः॥ मयारामस्यराजर्षेर्भार्ययापरमात्मनः॥ ३८॥ दृश्यमानेभवेत्प्रीतिःसौहृदंनास्त्यदृश्यतः नाशयंतिकृतघ्नास्तुनरामोनाशयिष्यति ॥ ३९॥ किंवामय्यगुणाःकेचित्किंवाभाग्यक्षयोहिमे ॥ याहिसीतावरार्हेणहीनारामेणभा मिनी ॥ ४० ॥ श्रेयोमेजीवितान्मर्तुंविहीनायामहात्मनः॥ रामादक्लिष्टचारित्राच्छूराच्छत्रुनिबर्हणात् ॥४१॥अथवान्यस्तशस्त्रौतौ वनेमूलफलाशनौ॥ भ्रातरौहिनरश्रेष्ठौचरंतौवनगोचरौ॥ ४२ ॥ अथवाराक्षसेंद्रेणरावणेनदुरात्मना॥ छद्मनाघातितौशूरौभ्रातरौ रामलक्ष्मणौ॥ ४३ ॥ साहमेवंविधेकालेमर्तुमिच्छामिसर्वतः॥ नचमेविहितोमृत्युरस्मिन्दुःखेतिवर्तति ॥ ४४ ॥

स्युः अयमपि पक्षोन यु क्तः ॥ स्वापरिज्ञातस्वापचाराभावात् ॥ तस्मात्प्राग्भवीयदुष्कर्मजोभाग्यक्षयएव हेतुरित्याह ॥ किंवेति॥अतोक्लिष्टचारित्रादिगुणाद्रामाद्याहं त्राणार्हा सीताख्या भामिनी ॥ एतावत्पर्यंतं साहियतइदानीं वरार्हेणोत्तमवस्तुयोग्येन रामेण हीनास्मि ॥ अतस्तस्याममं तेन महात्मना हीनायामर्तुंश्रेयः मरणंज्यायः ॥ ४०॥४१ ॥ भाग्यक्षयनिश्चयस्य कर्तुमशक्यत्वात् ॥ पक्षांतरमथवेति शस्त्रग्रहणमूलत्वात् ॥ सर्वथानर्थस्य हिंसारहिते तपस्येव यावज्जीवं वर्तिव्यमिति धिया न्यस्तशस्त्रौ जातौ ॥४२॥ इदमप्यसंभावितं रक्षोभिः कृतवैरेण क्षत्रियेण तत्त्यागायोगादतः पक्षांतरमथवेति ॥ छद्म वंचना सा रक्षसां प्रसिद्धैव ॥ ४३ ॥ अतिवर्तति अतिशयेनवर्तमाने ॥ ४४ ॥